

Masia el Castell

El Bruc

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Est del Bruc del Mig
Emplaçament Vessant sud de la muntanya de Montserrat, en un turó
Alçada: 538

Coordenades:

Latitud: 41.58874
Longitud: 1.78742
UTM Est (X): 398932
UTM Nord (Y): 4604826

Classificació

Número de fitxa 08025-104
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Romànic Modern Contemporani Popular
Segle XIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL (NNSS 25/03/1992; Pla Especial Montserrat 16/02/1988)
Número inventari IPA, núm. 4054
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 002507900CG09F0001BE

Fitxes associades:

[Forn de calç del castell](#)

Autor de la fitxa Gemma Estrada i Planell i Josep-Vicenç Mestre Casanova

Descripció

Arran de les obres de restauració i reforma de la masia, es va constatar que part de l'edificació englobava una torre rectangular d'època medieval. Aquesta torre va condicionar la resta d'edificacions alçades entorn seu que van anar configurant l'estructura de masia al llarg dels segles. De la primitiva construcció es va trobar el perímetre de parets rectangulars fins a una alçada de 2'80 m amb una llargada de 9'80 m i una amplada de 7'70m. Els murs fets amb blocs de pedra, tenien un gruix de 85 cm. La primera ampliació va consistir en créixer cap a la banda sud amb l'annexió d'un cos aproximadament de les mateixes dimensions que la primitiva torre alhora que es va alçar una planta per damunt de tot el conjunt. Va configurar-se així una estructura de masia de planta rectangular formada per planta i pis, teulada a dues vessants i portal adovellat. Segurament per a aquesta nova edificació, es van reaprofitar carreus de pedra de la primitiva torre per a fer la façana principal. Al l'interior de la masia s'hi trobaven les dependències agrícoles com cellers i cups i les residencials. Al segle XVIII se li va afegir un cos a la part oest de la masia en el que s'obrí un portal d'arc escarser fet amb maons. A la part posterior de la masia hi havia un gran corral i uns cups. Recentment ha estat restaurada i ampliada. Al seu entorn s'hi ha edificat un extens mur fet amb pedra seca.

Observacions:

Queda totalment amagada darrere el mur i la vegetació de l'entorn de la casa.

Història

Masia que al seu interior conserva les restes d'una torre o fortalesa medieval construïda durant els segles XII o XIII. El nom de Castell per a referir-se a aquesta edificació no es troba esmentat fins al segle XVIII. La finca estava situada dins de la jurisdicció del castell de La Guàrdia, en terres del comtat de Barcelona. Els pagesos del mas van dependre del castell de la Guàrdia entre els segles X – XIII i del monestir de Montserrat a partir de l'any 1213, quan segons Muntades, el mas va ser cedit al monestir. Segons Muset, aquest mas no s'ha de confondre amb el castell del Bruc, ja que aquest és troba esmentat per primera vegada l'any 1221. Entre el segle XIII i el segle XVIII, la finca i la casa, va ser coneguda com el mas Subirats perquè hi van viure la família cognominada Subirats. L'any 1474 es troba el primer membre conegut de la família: Antoni Subirats. A l'any 1656 Joan Subirats es va vendre per carta de gràcia el domini útil del mas Subirats i va traspasar el mas amb tots els seus drets, honors i possessions a Antoni Domènech, pagès del Bruc. Per aquest motiu, Mateu Subirats i Alegre (1641-1671) es traslladà a viure al mas Alegre de Vilaclara, masia del Bruc de la quadra de Vilaclara, la casa pairal de la mare. El 1710, els Domènech van contractar mestre de cases Vicenç Sescots per a fer reformes a la casa. La cessió dels Subirats als Domènech, va durar fins a la segona meitat del segle XVIII. El 1685, Gaspar-Mateu-Subirats i Jorba es va casar amb Maria Paret de la Serra i Mata de Garrigues, pubilla i hereva de can Mata de Garrigues de Pierola. Josep-Subirats - Paret Mata de Garrigues i Amat de la Font (Pierola 1755- el Bruc 1795) retornà als Domenech el valor de la venda a carta de gràcia que quatre generacions abans els havia fet el seu avantpassat, i en recuperà el domini útil. Cap els anys 1990, la masia va ser comprada i restaurada com a segona residència. Els camps d'oliveres, que havien estat abandonats amb la crisi de l'agricultura de mitjans del segle XX, han estat replantats, recuperant la finca els usos agrícoles i la producció es comercialitza amb el nom de la Vall de Montserrat.

Bibliografia

- BENET I CLARÀ, JUNYENT I MAYDEU, Francesc, Albert, MAZCUÑAN I BOIX, Alexandre, Sant Pau de la Guàrdia o Sant Pau Vell. Catalunya Romànica.El Penedès i l'Anoia. (1992).Volum XIX. Enciclopèdia Catalana. p. 381
- Capbreu de Montserrat 1496. Veïns i masos de Collbató i el Bruc al segle XV (2006) Associació Cultural del Montserrat. p114
- MUNTADES, M, (1871), Montserrat, su pasado, su presente y su porvenir, Imprenta de Roca, Manresa, p.137
- MUSET, Assumpta, (2007), Masies del Bruc: El Castell.
- SOLIAS, J.M, HUÉLAMO, J.M, LAUDO, S; (2007) Inventari del Patrimoni Cultural del Parc Natural de la Muntanya de Montserrat. vol II. p. 61.

